

SLUŽBA ZA REVIZIJU FINANSIRANJA POLITIČKIH STRANAKA

Na osnovu člana 10. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“ broj 95/12), člana 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“ broj 96/13) i člana 12. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“ broj 103/08), izdajem

IZVJEŠTAJ O PREGLEDU GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA ZA 2013. GODINU **HRVATSKE DEMOKRATSKE ZAJEDNICE 1990**

Broj: 03-07-6-374/14
Sarajevo, 04. avgust 2015. godine

SADRŽAJ

MIŠLJENJE REVIZORA	3
1. UVOD	4
2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE	4
3. OPIS PREGLEDA I KONTROLE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA	5
Predmet pregleda i kontrole	5
Cilj pregleda i kontrole	5
Obim pregleda i kontrole	5
4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE	5
5. NALAZI I PREPORUKE REVIZIJE	5
5.1. NALAZI REVIZIJE	5
5.2. PREPORUKE	8

MIŠLJENJE REVIZORA

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka izvršila je pregled godišnjeg finansijskog izvještaja Hrvatske demokratske zajednice 1990 za 2013. godinu.

Rukovodstvo političke stranke je odgovorno za finansijske izvještaje, postupanje stranke u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, te uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola.

Pregled smo obavili u skladu sa revizijskim standardima primjenjivim na angažmanu u pregledu. Ovi standardi zahtijevaju da planiramo i izvršimo pregled da bi dobili umjerenu pouzdanost da stranka nije značajno kršila odredbe Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Pregled je ograničen na kontrolu godišnjeg finansijskog izvještaja političke stranke i primjenu analitičkih procedura na podacima iz finansijskih izvještaja, pa prema tome ne obezbjeđuje pouzdanost koja bi se dobila izvršenom revizijom u prostorijama stranke.

Na osnovu obavljenog pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja za 2013. godinu, utvrđeno je da je Hrvatska demokratska zajednica 1990 prekršila odredbe člana 4. stav (1), člana 5. stav (4), člana 6. stav (2), člana 11. i člana 12. stav (1) i (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Pregledom, odnosno kontrolom finansijskog izvještaja, nismo zapazili ništa značajno, osim gornjih napomena, što bi ukazalo na nedostatke u finansijskom izvještaju ili na finansiranje ove političke stranke suprotno odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka.

1. UVOD

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka (u daljem tekstu: Služba za reviziju) izvršila je pregled godišnjeg finansijskog izvještaja Hrvatske demokratske zajednice 1990 za 2013. godinu.

Pregled i kontrola finansijskog izvještaja su provedeni u skladu sa članom 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i članom 2. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka.

Zbog činjenice da nije obavljena revizija u prostorijama političke stranke, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ne budu otkrivene.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Hrvatska demokratska zajednica 1990 se finansirala iz sljedećih izvora:

Red. br.	Vrsta prihoda	Iznos u KM	Učešće u uk. prih. %
1	Članarina	2.658,00	0,48 %
2	Prilozi fizičkih lica (3-a)	20.105,45	3,65 %
3	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00 %
4	Prihodi od imovine (3-c)	76,27	0,01 %
5	Prihodi od pr.lica (3-d)	0,00	0,00 %
6	Prihodi od poklona (3-e)	29.352,00	5,33 %
7	Prihodi iz budžeta (3-f)	466.413,23	84,71 %
8	Prihodi od propag. (3-g)	0,00	0,00 %
9	Ostali prihodi	32.013,61	5,82 %
I	Ukupni prihodi	550.618,56	100,00 %
II	Kreditno zaduženje kod banaka	0,00	0,00 %
	Izvori finansiranja (I+II)	550.618,56	100,00 %

U poslovnim knjigama Hrvatska demokratska zajednica 1990 je iskazala ukupne rashode u iznosu od 574.037,70 KM.

2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE

Naziv političke stranke je Hrvatska demokratska zajednica 1990. Skraćeni nazivi stranke su HDZ 1990 i HDZ' 90.

Hrvatska demokratska zajednica 1990 je, Rješenjem broj: 007-0-R-06-000031 upisana u registar političkih organizacija kod Kantonalnog suda u Mostaru 13.04.2006. godine.

Sjedište političke stranke je u Mostaru, ulica Nikole Šubića Zrinskog 3a.

Lice ovlašteno za zastupanje stranke je Martin Raguž, predsjednik stranke.

Lice ovlašteno za podnošenje finansijskih izvještaja za 2013. godinu je Danijela Vidović.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2013. godinu, organizacionu strukturu Hrvatske demokratske zajednice 1990 čine:

- Središnji odbor HDZ 1990 Mostar,
- 6 kantonalnih/županijskih odbora,
- Organizacioni dio HDZ 1990 u Brčko distriktu BiH,
- 2 gradska odbora i
- 36 općinskih odbora.

3. OPIS PREGLEDA I KONTROLE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA

Predmet pregleda i kontrole je godišnji finansijski Hrvatske demokratske zajednice 1990 za 2013. godinu.

Cilj pregleda i kontrole je da revizor na bazi finansijskog izvještaja pokuša da ustanovi da li je politička stranka u izvještajnom periodu postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka. Ukoliko revizor na bazi kontrole finansijskog izvještaja utvrdi određena kršenja navedenog zakona, ocjenjuje da li je potrebno izvršiti terensku reviziju da bi mogao izraziti mišljenje o tome da li se stranka finansirala u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka.

Obim pregleda i kontrole finansijskog izvještaja Hrvatske demokratske zajednice 1990 obuhvata kontrolu i provođenje analitičkih procedura radi utvrđivanja usklađenosti podataka, koje je stranka iskazala u finansijskom izvještaju, sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, sa posebnim naglaskom na priloge fizičkih lica i prihode iz budžeta.

4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE

Služba za reviziju je izvršila pregled i reviziju godišnjih finansijskih izvještaja Hrvatske demokratske zajednice 1990 u periodu od 2006. do 2012. godine, nakon čega su izdati izvještaji revizije sa mišljenjem revizora, nalazima revizije i preporukama političkoj stranci.

Nakon izvršene revizije godišnjeg finansijskog izvještaja za 2012. godinu, izdat je izvještaj o reviziji sa mišljenjem revizora, nalazima revizije i preporukama stranci: da ne vrši isplate sredstava bez računa, da vodi evidencije o svojim prihodima i rashodima, da prihode i rashode priznaje u momentu njihovog nastanka, da finansijske izvještaje podnosi u formi koju je odobrila Centralna izborna komisija BiH, da poštuje i druge propise, prevashodno porezne, iz kojih proističu dodatne obaveze i troškovi, koje politička stranka treba izmirivati i evidentirati u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju koji podnosi Centralnoj izbornoj komisiji BiH i da uspostavi internu kontrolu i sistem nadzora nad poslovanjem nižih organizacionim dijelova stranke.

Nerealizovane preporuke:

Na osnovu uočenih nedostataka u godišnjem finansijskom izvještaju za 2013. godinu, utvrđeno je da je politička stranka nije ispoštovala preporuke revizije.

5. NALAZI I PREPORUKE REVIZIJE

5.1. NALAZI REVIZIJE

- a) **Hrvatska demokratska zajednica 1990 nije postupila u skladu sa odredbom člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.**¹

Na zahtjev Centralne izborne komisije BiH, broj: 03-07-6-374-26/14 od 18.11.2014. godine, politička stranka nije dostavila program utroška sredstava u 2013. godini.

Obzirom da stranka, do momenta izdavanja preliminarog izvještaja o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2013.godinu, nije dostavila navedeni program, smatramo da isti nije

¹ Finansijska sredstva koja politička stranka, u skladu sa članom 3. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka stranka, obezbijedi za svoje finansiranje može koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih svojim programom i statutom.

ni sačinila, te da je sredstva trošila mimo programa utroška sredstava, čime je prekršila odredbe člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

b) Politička stranka nije ispoštovala odredbe člana 5. stav (4) i člana 6. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- Hrvatska demokratska zajednica 1990 nije, u skladu sa odredbama člana 5. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka, vodila evidencije o priložima, koje je ostvarila otpisom obaveza u iznosu od 32.003,34 KM².

U finansijskom izvještaju, koji je podnijela Centralnoj izbornoj komisiji BiH, stranka je iskazala iznos od 32.013,61 KM, kao ostali prihod, koji nije obuhvaćen članom 3. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, niti članom 13. stav (1) Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka³.

Obzirom da je pomenuti iznos u poslovnim knjigama iskazan kao prihod od otpisa i isknjiženja obaveza, nesporno je da je stranka ostvarila priloge pravnih, odnosno fizičkih lica, koje je u skladu sa odredbama člana 5. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbama člana 15. i 16. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima bila obavezna prijaviti u finansijskom izvještaju, te navesti nazive pravnih lica, prezimena i imena donatora fizičkih lica i navesti pojedinačne iznose otpisanih obaveza, čijim je isknjiženjem politička stranka ostvarila priloge⁴.

- Hrvatska demokratska zajednica 1990 nije uplatila na transakcijski račun centrale stranke, odnosno račun središnjeg odbora stranke, priloge fizičkih lica u iznosu od 12.534,27 KM, čime je prekršila odredbe člana 5. stav (4) i člana 6. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka⁵.

Uvidom u evidencije iz poslovnih knjiga, izvode sa transakcijskog računa Središnjeg ureda i određenog broja nižih organizacionih dijelova stranke, te finansijski izvještaj Hrvatske demokratske zajednica 1990, utvrđeno je da je politička stranka ostvarila novčane priloge fizičkih lica u iznosu od 20.105,45 KM. Iako je u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, ovlašteno lice u političkoj stranci bilo obavezno da dobrovoljne priloge uplaćuje na transakcijski račun najkasnije u roku od 10 dana, od dana prijema uplate, na račun je uplaćeno 2.496,00 KM, dok je iznos od 5.075,18 KM uplaćen kao pozajmica političkoj stranci, koja je naknadno oproštena od strane zajmodavca.

² Dobrovoljnim priložima, u smislu odredaba člana 5. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka, smatra se i pružanje usluga ili davanje proizvoda političkoj stranci bez naplate.

³ U skladu sa odredbama iz člana 3. stav (1) Zakona, politička stranka može se finansirati iz: članarina, dobrovoljnih priloga pravnih i fizičkih lica, izdavačke djelatnosti, prodaje propagandnog materijala i organiziranja partijskih manifestacija, d) prihoda od imovine u vlasništvu političke stranke, e) budžeta BiH u skladu s članom 7. ovog zakona, entitetskih budžeta, kantonalnih budžeta i budžeta Brčko Distrikta BiH, te budžeta drugih jedinica lokalne uprave i samouprave u skladu sa zakonom, dobiti od preduzeća koja su u vlasništvu političke stranke i kreditnog zaduženja kod banaka.

⁴ Centralna izborna komisija BiH je uputila zahtjev, broj: 03-07-6-374-31/14, koji je stranci uručen 25.06.2015. godine, da u roku od sedam (7) dana od dana prijema istog, dostavi nazive pravnih ili fizičkih osoba prema kojima su otpisane obaveze, navede iznos svake obaveze pojedinačno i dostavi dokumentaciju na osnovu koje je izvršen otpis. Hrvatska demokratska zajednica 1990 nije dostavila ništa od navedenog.

⁵ U skladu sa odredbama člana 5. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka, ovlašteno lice u političkoj stranci uplaćuje članarinu i dobrovoljne priloge neposredno na transakcijski račun političke stranke najkasnije u roku od 10 dana od dana prijema uplate. U skladu sa odredbom člana 6. stav (2) istog Zakona, dobrovoljni prilozi u novcu uplaćuju se na transakcijski račun centrale političke stranke.

c) Hrvatska demokratska zajednica 1990 je prekršila odredbe člana 11. i člana 12. stav (1) i (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka⁶.

Na osnovu finansijske dokumentacije koju je na zahtjev Centralne izborne komisije BiH dostavila Hrvatska demokratska zajednica 1990, utvrđeno je da stranka nije uspostavila potpunu evidenciju o rashodima i obavezama stranke, čime je prekršila odredbe člana 12. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka. Samim tim, što u poslovnim knjigama nije iskazala dio rashoda, te dio obaveza stranke, prekršila je i odredbe člana 11. Zakona o finansiranju političkih stranaka, koji političkim strankama propisuje obavezu poštivanja računovodstvenih propisa.

Finansijski izvještaj stranka nije podnijela u formi koju je propisala Centralna izborna komisija BiH, čime je prekršila odredbe člana 12. stav (3) istog Zakona.

- (1) Stranka u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju nije iskazala trošak, niti obavezu po osnovu poreza i doprinosa na gotovinske isplate iz blagajne u iznosu od 26.351,32 KM, na ime troškova službenih putovanja osobama koje nisu uposlenici stranke. Utvrđene su isplate putnih troškova kod šest organizacionih dijelova stranke koji nemaju uposlenika i to kod: OO Čapljina u iznosu od 1.779,80 KM, OO Orašje u iznosu od 3.115,00 KM, OO Uskoplje u iznosu od 1.500,00 KM, OO Ljubuški u iznosu od 1.515,00 KM, KO Posavina u iznosu od 17.254,52 KM i KO Livno u iznosu 1.167,00 KM.

Obzirom da su sredstva isplaćena fizičkim licima koja nisu uposlenici stranke, ista imaju karakter ličnih primanja, i oporeziva su u skladu sa poreznim propisima⁷. Politička stranka je bila obavezna obračunati i platiti porez i doprinose, te ih evidentirati kao trošak.

- (2) Hrvatska demokratska zajednica 1990 nije uspostavila potpunu evidenciju o obavezama stranke. Uvidom u dokumentaciju pribavljenu iz eksternih izvora, utvrđeno je da Hrvatska demokratska zajednica 1990 ima neizmirene obaveze u iznosu od 38.140,37 KM, koje nije evidentirala u poslovnim knjigama, niti ih je prijavila u finansijskom izvještaju koji je podnijela Centralnoj izbornoj komisiji BiH.

- Općina Posušje je Centralnoj izbornoj komisiji BiH dostavila akt, broj: 01-544/14 od 19.09.2014. godine u kome navodi da je inspeksijskim nalazom od 24.09.2010. godine utvrđeno da je nelegalno postavljeno 110 reklamnih panoa od strane Hrvatske demokratske zajednice 1990 pa je po tom osnovu, a u skladu sa važećom opštinskom tarifom, utvrđen dug stranke u iznosu od 33.000,00 KM.
- Stranka nije iskazala obavezu prema JP Elektroprivreda HZ-HB d.d. Mostar u iznosu od 4.540,37 KM, proisteklu iz ugovora o zakupu poslovnog prostora, broj: I-4784/10 od 26.03.2010. godine. Radi neizmirene obaveze, pomenuto preduzeće je 09.04.2013. godine podnijelo tužbu Općinskom sudu u Mostaru.
- Nije iskazana obaveza prema Općini Gornji Vakuf – Uskoplje, u iznosu od 600,00 KM po osnovu zakupnine za 2013. godinu. Općina u svom aktu, broj: 02-14-695/14 od 17.03.2014.

⁶ U skladu sa odredbom člana 11. Zakona o finansiranju političkih stranaka politička stranka je dužna voditi poslovne knjige i podnositi finansijske izvještaje na način koji je utvrđen zakonom i drugim propisima u skladu sa zakonom. U skladu sa odredbom člana 12. stav (1) Zakona stranka je obavezna voditi evidencije o svojim prihodima i rashodima, a u skladu sa odredbom člana 12. stav (3) istog zakona, stranka je obavezna podnositi finansijski izvještaj u formi koju odobri Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine. Sadržaj, forma, način i drugi detalji izvještavanja uređeni su Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“ broj 96/13).

⁴ Zakon o porezu na dohodak ("Službene novine Federacije BiH", br. 10/08, 9/10, 44/11, 07/13 i 65/13) i Pravilnik o primjeni Zakona o porezu na dohodak ("Službene novine Federacije BiH", broj: 67/08, 4/10, 86/10, 10/11, 53/11, 20/12, 27/13, 71/13 i 90/13)

godine navodi da je Hrvatska demokratska zajednica 1990 u 2013. godini izmirila obavezu za 2012. godinu, ali duguje za zakupninu iz 2013. godine u iznosu od 600,00 KM.

Neiskazivanjem stvarnog stanja svojih obaveza politička stranka je prekršila odredbe član 24. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.

5.2. PREPORUKE

Preporučuje se Hrvatskoj demokratskoj zajednici 1990 da se pridržava odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka, a posebno na osnovu uočenih nedostataka se preporučuje:

- *da svake godine donosi program utroška sredstava, te ih koristi isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih svojim programom i statutom, u skladu sa odredbom iz člana 4. stav (1) Zakona,*
- *da uspostavi i vodi evidencije o svim prilogima, bez obzira na koji način ih je ostvarila,*
- *da članarinu i dobrovoljne novčane priloge uplaćuje na transakcijski račun, u skladu sa članom 6. stav (2) Zakona,*
- *da uspostavi potpune evidencije o rashodima i obavezama i da finansijske izvještaje Centralnoj izbornoj komisiji BiH podnosi u formi propisanoj Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i*
- *da poštuje i druge propise, prevashodno porezne, iz kojih proističu dodatne obaveze i troškovi, koje politička stranka treba izmirivati i evidentirati u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju koji podnosi Centralnoj izbornoj komisiji BiH.*

Komentar

Hrvatska demokratska zajednica 1990 je dostavila odgovor na Preliminarni izvještaj o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2013. godinu, u kome je obrazložila neke navode revizora, dostavila revizijske dokaze koji su od političke stranke zatraženi prilikom provođenja kontrole finansijskog izvještaja, te izvršila određene ispravke finansijskog izvještaja, koje je dostavila u prilogu.

Prilikom izdavanja konačnog izvještaja revizije uvažena su obrazloženja političke stranke, novi revizijski dokazi i djelimično otklonjeni nedostaci u finansijskom izvještaju.

Šef Odsjeka za revizijske poslove

Sanja Tošović

Šef Službe za reviziju, revizor

Mr. sc. Hasida Gušić